

**SLEDOVÁNÍ PÁDŮ
U HOSPITALIZOVANÝCH PACIENTŮ
V ROCE 2015**

UKONČENÍ PROJEKTU

Závěrečná zpráva

Úvod

Projekt *Sledování pádů u hospitalizovaných pacientů* je v České republice sledován na základě rozhodnutí Sdružení fakultních nemocnic (v současnosti Asociace nemocnic) od roku 2002. V prvním roce se projektu (koordinovala jej Fakultní Thomayerova nemocnice) zúčastnilo 15 zdravotnických zařízení, v roce 2010 již 38 – tj. více jak jedna třetina lůžkové kapacity v ČR. První výsledky byly zveřejněny na základě údajů z let 2002–2003.

Od roku 2008 koordinuje úspěšný projekt Česká asociace sester. S ohledem na náročné zpracovávání čtvrtletních výsledků (prostřednictvím standardních šablon textového editoru) byl projekt naposledy vyhodnocen v roce 2010. Od roku 2011 bylo sledování pádů realizováno ve spolupráci s firmou Linet prostřednictvím elektronické aplikace na webové adrese www.padovastudie.com. Každé zapojené zdravotnické zařízení mohlo v anonymizované podobě vidět přehled výskytu pádů zapojených nemocnic v aplikaci.

Cíle projektu byly následující: získat relevantní data pro pravidelné přehodnocování doporučeného standardu *Prevence a péče o pacienty v souvislosti s pády*; podporovat sledování mimořádných událostí v ČR; stanovovat a dále upravovat metodiku efektivního nástroje srovnávání výsledků a zkušeností při sledování indikátoru; navrhnout a dále rozšiřovat vzdělávací programy pro pacienty a zdravotníky.

Sledovaný údaj byl hodnocen jako *indikátor kvality péče* – podíl zraněných z pádu na 1000 ošetřovacích dnů. Pacienti byli z důvodů srovnání s již publikovanými výsledky rozděleni do dvou věkových skupin – do 65 let a nad 65 let. Indikátor se dále vztahoval na skupiny oborů, jak byly rozděleny ve studii v letech 2002–2003 – interní obory, chirurgické obory, pediatrické obory a lůžka následné péče. Zranění se podrobněji nespecifikovala. Rozdělovali se na lehká a těžká; za lehká se označovala povrchové odřeniny, hematomy a blíže nespecifikované bolesti končetin nebo dalších částí těla, za těžká zranění bezvědomí, komoce a kontuze mozku (jež vznikla v souvislosti s pádem), fraktury, tržné rány včetně těch, jež se šíjí náplastovými stehy.

ROK 2015

V roce 2015 se do projektu zapojilo 38 zdravotnických zařízení. Hlášení však vyplňovalo pouze 19 nemocnic. Celkový počet nahlášených hospitalizovaných činil **524 870** pacientů, z toho 183 393 (35 %) ve věku nad 65 let. Zdravotníci zaznamenali celkem 4 325 pádů; s lehkým zraněním vykazali 1 286 pádů (30 %), s těžkým zraněním 326 (8 %) – dohromady tedy 1 612 (37 %). Pádů bez zranění se událo 2 713 (63 %). Průměrný věk pacientů s pádem byl 67 roků.

Indikátor kvality dosáhl v roce 2015 hodnoty 0,49

V oblasti sledování pádů tato hodnota představuje pozitivní zjištění; za optimální se považují hodnoty v rozmezí **0,4–0,8**. Při srovnání s indikátorem kvality z let 2004–2012 (viz Tabulka 1) je hodnota z roku 2014 jen mírně vyšší (srovnej: 2004 – 0,4; 2005 – 0,44; 2006 – 0,52; 2007 – 0,54; 2008 – 0,56; 2009 – 0,55; 2010 – 0,56; 2011 - 0,51; 2012 - 0,57).

V následující tabulce předkládáme sumář výsledků za rok 2015:

Tabulka č. 1 Přehled pádů pacientů v roce 2015

Pády a zranění pacientů 2015	Výsledky Summary	Výsledky Dětské obory	Výsledky Chirurgické obory	Výsledky Interní obory	Výsledky Obory následné péče
Celkem hospitalizovaných pacientů	524598	62371	260630	185907	15690
Celkem hospitalizovaných pacientů ve věku 65 let a více	183218	---	74846	95048	13302
Počet ošetřovacích dnů	3277448	235441	1209762	1323514	508731
Počet pádů	4325	66	811	2439	1009
Počet lehkých zranění	1286	25	237	711	313
Počet těžkých zranění	326	0	60	175	91
Celkem počet zranění	1612	25	297	886	404
Počet nezraněných	2713	41	514	1553	605
Podíl pacientů ve věku 65 let a více na celkový počet pacientů	34,93	---	28,72	51,13	84,78
Podíl pádů na počet pacientů ve věku 65 let a více v %	2,36	---	1,08	2,57	7,59
Podíl zranění na počet pádů pacientů	37,27	37,88	36,62	36,33	40,04
Indikátor kvality péče (podíl zraněných na 1000 ošetřovacích dnů)	0,49	0,11	0,25	0,67	0,79

Zúčastněné nemocnice: FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN Olomouc, FN Ostrava, FN Plzeň, FN u Svaté Anny, FN VFN, FTNSP, Home Care Dolní Rychnov, Karvinská hornická nemocnice a.s., MEDICON, Městská nemocnice Ostrava.p.o., Mílosrdných bratrů Brno, MOÚ Brno, N Havlíčkův Brod, N Jihlava, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Náchod, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Přerov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, N Znojmo, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., NsP Karviná – Ráj, OLÚ Paseka, SZZ Krnov, Ústřední vojenská nemocnice, Vojenská nemocnice Olomouc

Vysvětlivky: měsíc Leden bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka; měsíc Únor bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka; měsíc Březen bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka; měsíc Duben bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka; měsíc Květen bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka; měsíc Červen bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka; měsíc Červenec bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka; měsíc Srpen bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka; měsíc Září bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Přerov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka; měsíc Říjen bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Přerov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka; měsíc Listopad bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Přerov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka; měsíc Prosinec bez účasti nemocnice FN Brno, FN Bulovka, FN Hradec Králové, FN u Svaté Anny, MEDICON, Mílosrdných bratrů Brno, N Kladno, N Kyjov, N Litoměřice, N Louny, N Nové Město na Moravě, N Pelhřimov, N Písek, N Prostějov, N Přerov, N Šternberk, N Třebíč, N Třinec, N Valašské Meziříčí, Nemocnice Na Františku, Nemocnice Potsdam Německo, Nemocnice Tišnov, Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., OLÚ Paseka

Koordinátor projektu – Česká asociace sester – proto ošetřující personál vyzval, aby dbal především následujících opatření:

- Informovanost pacientů.
- Pravidelné vzdělávání ošetrovatelského personálu.
- Dostatek vybavení ošetřujícího personálu.
- Bezbariérová úprava prostředí – tj. odstranit překážky, které je třeba překračovat (nábytek, kabeláž, nevhodné schodiště...), zajistit kulaté rohy a hrany, obstarat židle a křesla se stabilnější základnou, přísuvné stolky na jídlu...
- Viditelné označení rizikových míst (např. schodiště, mokrá podlaha...).
- Vhodné a dostatečné osvětlení prostoru (lokální osvětlení, noční osvětlení pokojů...).
- Nastavitelná výška lůžka, postranní zábrany (dělené, průběžné), automatická brzda, držáky, rám postele s úchyty pro omezovací prostředky, vhodné umístění osobních věcí, zvonky na dosah ruky.
- Protiskluzná úprava povrchu v koupelnách, opěrné pomůcky – madla, pevná zábradlí, chodítka, hole s protiskluznými hroty.
- Opatrné vstávání, a to především po nočním klidu.
- Péče o pohybový aparát – tj. zajistit rehabilitační péči a kvalitní rehabilitační ošetrovatelství obecně.
- Identifikace rizikového pacienta ihned po přijetí.
- Odpovídající bezpečnostní opatření a zvýšený dohled personálu.
- Umožnit dostatečnou adaptaci pacientů na nové prostředí (prohlídka oddělení, jídelny, vyšetřoven a dalších prostor).
- Poučit pacienta o riziku pádu a souvisejících okolnostech – např. při podávání léků v určitých skupinách (analgetik, anestetik, opiátů, diuretik, antiepileptik, antihypertenziv, antiparkinsonik, psychotropních látek a benzodiazepinů) nebo u pacientů se smyslovými poruchami a kognitivním deficitem.
- Nastane-li pád, revidovat stávající opatření.

Na základě dlouhodobého sledování, malé disciplinovanosti v hlášení počtu pádů v jednotlivých zdravotnických zařízeních se po vzájemné dohodě Česká asociace sester a firma Linet dohodli a celý projekt k 31. 12. 2015 rozhodli ukončit. Všechna zapojená zařízení byla v lis-

topadu 2015 informována prostřednictvím emailu a vyzvána, aby doplnila data. Přesto se tak nestalo u všech 42 zapojených nemocnic a proto tabulce č. 1 Přehled pádů pacientů v roce 2015 předkládáme data bez patřičných komentářů. Pouze v podobě sledování.

Za ČAS i firmu Linet koordinátoři projektu i vedení obou společností děkuje za spolupráci, vzájemnou důvěru i přenos informací v tomto dlouhodobém a bezpochyby přínosném projektu.